

Dana Rone

APDROŠINĀŠANAS LĪGUMS

TIESU NAMU AĢENTŪRA

2023

UDK 368
Ro482

Dana Rone

APDROŠINĀŠANAS LĪGUMS

Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2023, 285 lpp.

Grāmatas recenzenti:

Dr. iur. Jeļena Alfejeva, prof. Dr. iur. Ingrīda Veikša

Darbs ir autortiesību objekts un aizsargāts ar Autortiesību likumu.

Autora tiesību pārkāpšana, jo īpaši darba pavairošana, tulkošana, izplatīšana u.tml. bez autora piekrišanas, ir krimināli sodāma rīcība.

© Dana Rone, 2023

© Marina Selunskā, mākslinieciskais noformējums, 2023

© Tiesu namu aģentūra, 2023

Izdevējs: Tiesu namu aģentūra

Baldones iela 1 B, Rīga, LV-1007

tnagramatas.tna.lv; facebook.com/TNagramatas

Tiražētājs: SIA "Jelgavas tipogrāfija"

ISBN 978-9934-621-10-9

Saturs

Par grāmatu.....	9
Ievadvārdi.....	13
1. Apdrošināšanas līgumtiesību normatīvais regulējums	17
1.1. Apdrošināšanas līgums Latvijas tiesībās.....	18
1.1.1. Civillikums	19
1.1.2. Komerclikums	25
1.1.3. Apdrošināšanas līguma likums	27
1.1.4. Apdrošināšanas un pārapirošināšanas likums	30
1.1.5. Patērētāju tiesību aizsardzības likums	33
1.1.6. Civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu regulējošie normatīvie akti	41
1.2. ES normatīvie akti	43
1.2.1. Regula (ES) Nr. 1215/2012 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās.....	45
1.2.2. Regula (EK) Nr. 864/2007 par tiesību aktiem, kas piemērojami ārpuslīgumiskām saistībām ("Roma II").....	49
1.2.3. Regula (EK) Nr. 593/2008 par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (Roma I).....	50
1.3. Eiropas Apdrošināšanas līgumtiesību principi.....	52
2. Apdrošināšanas līguma jēdziens, subjekti un sastāvdaļas.....	59
2.1. Apdrošināšanas līguma jēdziens un līguma priekšmets.....	59
2.2. Apdrošināšanas līguma subjekti, to tiesības un pienākumi	62
2.2.1. Speciālais subjekts – apdrošinātājs.....	62

2.2.2. Apdrošinājuma ņēmējs	63
2.2.3. Apdrošinātais	65
2.2.4. Labuma guvējs.....	67
2.3. Apdrošināšanas līguma būtiskās un dabiskās sastāvdaļas	68
3. Apdrošināšanas principi	71
3.1. Likumīgas apdrošināmās intereses princips.....	74
3.1.1. Apdrošināmā interese nelaiemes gadījumu apdrošināšanas līgumā.....	83
3.1.2. Apdrošināmā interese dzīvības apdrošināšanas līgumā.....	84
3.1.3. Apdrošināmā interese attiecībā uz personu	85
3.1.4. Apdrošināmās intereses prezumpcija	85
3.1.5. Apdrošināmās intereses izbeigšanās apdrošināšanas līguma darbības laikā.....	87
3.2. Riska jeb apdrošināšanas gadījuma iestāšanās neparedzamības princips	93
3.3. Kompensācijas princips, subrogācijas princips un regresa tiesības.....	97
3.4. Informācijas pilnīgas izpaušanas jeb vispārākās labās ticības princips.....	105
Informācijas nepieciešamība un būtiskums	113
Informācijas konkrētība	123
3.5. Tiešā cēloņa princips	127
4. Apdrošināšanas veidi	131
4.1. Apdrošināšanas veidi, ņemot vērā apdrošināšanas objekta kritēriju.....	131
4.1.1. Mantas un saistību apdrošināšana.....	132
4.1.2. Civiltiesiskās atbildības apdrošināšana.....	133
4.1.3. Personu apdrošināšana.....	134

4.2.	Apdrošināšanas veidi, ņemot vērā brīvprātības kritēriju.....	136
4.2.1.	Brīvprātīgā apdrošināšana	136
4.2.2.	Obligātā apdrošināšana.....	137
4.3.	Apdrošināšanas veidi, ņemot vērā riska kritēriju.....	140
4.3.1.	Risku apdrošināšana	140
4.3.2.	Dzīvības apdrošināšana	141
5.	Apdrošināšanas līguma noslēgšana un izbeigšana.....	143
5.1.	Apdrošināšanas pieteikums.....	143
5.2.	Apdrošināšanas līguma noslēgšana un stāšanās spēkā.....	145
5.3.	Apdrošināšanas līguma izbeigšana	147
6.	Civiltiesiskas sankcijas apdrošināšanas līgumtiesiskajās attiecībās.....	150
6.1.	Sankcijas pret apdrošinātāju	151
6.1.1.	Likumiskie procenti.....	152
6.1.2.	Apdrošinātāja radīto zaudējumu atlīdzināšana	162
6.2.	Sankcijas pret apdrošinājuma ņēmēju un apdrošināto	166
7.	Apdrošināšanas atlīdzības izmaksa.....	167
7.1.	Apdrošinātāja lēmuma pieņemšanas termiņš par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu.....	169
7.2.	Apdrošinājuma ņēmēja un apdrošinātā pienākumi, lai saņemtu apdrošināšanas atlīdzību	173
7.3.	Apdrošinātāja atteikums izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību saistībā ar riska iestāšanos vai pienākumu neizpildi apdrošinājuma ņēmēja vai apdrošinātā ļauna nolūka vai rupjas neuzmanības dēļ	182
7.4.	Apdrošinātāja lēmums par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, nepastāvot apdrošinātajam riskam vai apdrošināšanas gadījumam	201

8. Izņēmumi apdrošināšanas līgumos	205
9. Apdrošināšanas strīdu risināšana	214
9.1. Satversmes tiesa, vispārējās jurisdikcijas tiesa un šķīrējtiesa	215
9.2. Latvijas Apdrošinātāju asociācijas ombuds	217
9.3. Mediācija	221
9.4. Patērētāju tiesību aizsardzības centrs	222
Kopsavilkums	224
Summary	231
Izmantotie avoti	233
Pielikumi	269

Par grāmatu

Dr. iur. **Jeļena Alfejeva**,
Biznesa augstskola Turība docētāja

Tiesību zinātņu doktores Danas Rones grāmata "Apdrošināšanas līgums" ir uzrakstīta augstā līmenī, kas kopumā sniedz plašu ieskatu par maz pētītu tiesību jomu. Tās saturs ir balstīts uz nacionālo un starptautisko tiesisko aktu analīzi, Eiropas Savienības Tiesas un Latvijas tiesu nolēmumu izpēti, apjomīgu publikāciju un tiesību zinātnieku viedokļu apkopojumu.

Jāatzīmē, ka D. Rones pētījumam piemīt aktualitāte, kura ir saistīta ar vairākiem tiesvedības procesiem par apdrošināšanas līgumsaistību izpildi, kur atsevišķi tiesas secinājumi varētu tikt raksturoti kā savstarpēji pretrunīgi.

Grāmatas autore sniedz savu viedokli par nozīmīgākajiem apdrošināšanas līgumtiesību institūtiem, veicot analīzi ne tikai no prakses, bet arī no loģisko sakarību skatpunkta. Grāmatā tiek skaidroti galvenie termini un apdrošināšanas principi. Līdz ar to ikviens praktiķis, kurš saskaras ar apdrošināšanas jomu, to var izmantot, lai izvērtētu apdrošināšanas līguma būtību, piedāvāto apdrošināšanas aizsardzību un apdrošināšanas atlīdzības izmaksas atsevišķus priekšnoteikumus.

D. Rones pētījumam par apdrošināšanas līguma tiesisko problemātiku Latvijas tiesībās ir būtiska teorētiska un praktiska nozīme. Analīzes sasaiste ar atsevišķo apdrošināšanas institūtu tiesisko regulējumu citās Eiropas valstīs un Eiropas Savienības tiesībās, kur gan ir harmonizēta tikai neliela daļa apdrošināšanas līgumtiesību jautājumu, nodrošina pētījumam objektīvāku pamatu.

Atzīstami vērtējams tas, ka darbā ir pamatoti iezīmēta apdrošināšanas līguma tiesiskā regulējuma saistība ar apdrošinātāju komercdarbības normatīvo reglamentāciju. Var piekrist autorei, ka apdrošināšanai ir svarīga sabiedriskā nozīme. Līdz ar to apdrošināšanas līguma tiesiskā regulējuma pilnveidošana, risinot par to kompetentās diskusijas, noteikti būtu vēlama.

Interesanta un saturiski bagāta ir grāmatas sadaļa par vairākiem apdrošināšanas līgumtiesību institūtiem. Autores viedoklis ir redzams ikkatrā grāmatā aktualizētajā jautājumā.

Pētot apdrošināšanas līgumtiesību principus, autore skaidri definē izcelto apdrošināšanas līgumtiesību principu būtību, kā arī analizē šo principu piemērošanu apdrošināšanas līgumu dalībnieku savstarpējās tiesiskajās attiecībās.

Pozitīvi novērtējama ir arī autores pieeja, sadalot apdrošināšanas veidus pēc dažādiem kritērijiem un sniedzot par to savu analīzi.

Autores veiktā pētījuma rezultātā tiek izteikti priekšlikumi Apdrošināšanas līguma likuma grozījumiem, par kuriem noteikti būtu vērts sākt diskutēt pēc iespējas ātrāk. Un kaut arī atsevišķi autores secinājumi, iespējams, prasa papildus pētīšanu, cerams, ka autore turpinās apdrošināšanas līguma tiesiskā regulējuma pilnveidošanas pētīšanu tā, lai varētu nonākt pie tāda tiesiskā regulējuma Latvijā, kurš atbilst Eiropas likumdošanas augstākajiem standartiem.

Nav šaubu par to, ka grāmata var būt noderīga, lai turpinātu diskusiju par tiesiskā regulējuma pilnveidošanu un atbilstošu apdrošināšanas līguma izpratni Latvijas sabiedrībā.

Prof. Dr. iur. **Ingrīda Veikša**,
Biznesa augstskola Turība profesore

Danas Ronas monogrāfija "Apdrošināšanas līgums" ir balstīta uz 2019. gadā Biznesa augstskolā Turība sekmīgi aizstāvēto promocijas darbu "Apdrošināšanas līguma tiesiskais regulējums Latvijā".

Gan promocijas darbs, gan monogrāfija ir izstrādāti par tiesību zinātnei aktuālu tematu, jo līdz šim Latvijā nav bijis visaptveroša pētījuma par apdrošināšanas līgumtiesībām Latvijā, kura mērķis būtu vērsts uz apdrošināšanas līgumtiesību terminoloģijas analīzi, apdrošināšanas principu atklāšanu vai apdrošinājuma ņēmēja un apdrošinātāja pienākumu iztirzājumu. Izšķirošie faktori pētījuma tēmas izvēlē bijuši nepilnīgais normatīvais regulējums, kā arī diskutablā tiesu prakse strīdos par apdrošināšanas atlīdzības izmaksām.

Apdrošināšanas līguma analīze apliecina novitāti tiesību zinātnē, papildinot doktrīnu ar jaunām atziņām un piedāvājumiem risinājumiem gan normatīvā regulējuma papildināšanai, gan tiesu prakses bagātināšanai ar jauniem kritērijiem, interpretējot normatīvo regulējumu.

Pētījuma rezultāti ir aprobežti ļoti plašā auditorijā, gan uzstājoties starptautiskās zinātniskās konferencēs Latvijā un ārvalstīs, gan veidojot zinātniskas publikācijas par jautājumiem, kas saistīti ar monogrāfijā analizētajām tēmām.

Pētījuma rezultāti ir apkopoti un sistematizēti monogrāfijas Kopsavilkumā. Daļa no tiem veido jaunu teorētisko bāzi, daži no tiem satur idejas praktiski īstenojumu priekšlikumu izstrādei. Uz secinājumu pamata ir izstrādāti priekšlikumi, kā apzinātās problēmas risināt, norādot no priekšlikumu īstenošanas sagaidāmos rezultātus. Priekšlikumi ir virzīti uz konkrētu konstatēto trūkumu novēršanu, pieredzes izmantošanu, kā arī argumentētiem uzlabojumiem un pilnveidojumiem.

Monogrāfijā galvenokārt izmantotas kvalitatīvās pētniecības metodes – salīdzinošā, vēsturiskā, sociālā, analītiskā, lingvistiskā metode. Ir izmantota arī kvantitatīvā pētniecības metode – datu analīze, skaitliskā materiāla apkopošana un rezultātu aprobācija. Monogrāfijā izmantotās metodes atzīstamas par mūsdienīgām analīzes un datu apstrādes metodēm.

Monogrāfija būs izcils studiju materiāls Latvijas augstskolās gan tiesību zinātņu studiju programmās, gan citu studiju virzienu programmās studējošajiem. Tā būs noderīga arī praktiķiem, kuru uzņēmējdarbība saistīta ar apdrošināšanas līgumu sagatavošanu un piedāvāšanu noslēgšanai. Arī ikvienam, kurš savā dzīvē vai profesionālajā darbībā saskāries ar apdrošināšanas gadījumiem, tas būs vērtīgs izziņas avots par to, kā aizstāvēt savas tiesības.

Ievadvārdi

Šis grāmatas pamatā ir autore promocijas darbs "Apdrošināšanas līguma tiesiskais regulējums Latvijā", kas aizstāvēts 2019. gada maijā. Apdrošināšanas tiesībās pirmā monogrāfija latviešu valodā bija Deivida Blenda grāmatas "Apdrošināšana: pamatprincipi un prakse" tulkojums no angļu valodas. Tai sekoja Latvijas autoru monogrāfijas – Kristīnes Sūniņas-Markēvičas "Apdrošināšana", Aijas Graudiņas "Apdrošināšanas pamati", Vadima Mantrova "Apdrošināšanas tiesības", Jeļenas Alfejevas "Apdrošināšanas tiesības" un Uģa Ieviņa "Apdrošināšanas pamati". Savukārt publikācijas un nodaļas grāmatās par apdrošināšanas tiesībām ir izstrādājuši virkne citu autoru – profesors Vladimirs Sinaiskis, profesors Augusts Lēbers, profesors Kalvis Torgāns, Anete Rubene, Valdis Janovs u.c.

Apdrošināšanas līgumtiesības ir tikai viena daļa no apdrošināšanas tiesībām. Pētot apdrošināšanas tiesības, atsevišķi iespējams analizēt apdrošināšanas administratīvos aspektus, piemēram, par apdrošinātāju licencēšanu, uzraudzību un apdrošināšanas garantiju fondu darbību. Atsevišķi iespējams pētīt arī apdrošinājuma ņēmēju un apdrošināto aizsardzību, to vidū no patērētāju tiesību aizsardzības aspekta un pētīt Latvijas Apdrošinātāju asociācijas ombuda darbību. Tāpat iespējams pētīt apdrošināšanas attīstības vēsturiskos aspektus gan nozares, gan tiesību regulējuma, gan atsevišķu apdrošināšanas veidu tvērumā. Atsevišķa pētījuma vērts ir jautājums par apdrošināšanas starpnieku darbību, pārapirošināšanu un citiem nozīmīgiem apdrošināšanas aspektiem. Autore šajā grāmatā pievēršas tikai apdrošināšanas līgumam, raksturojot tā elementus, pazīmes, tiesisko regulējumu un apdrošināšanas tiesību speciālos principus.

Apdrošināšanas līgumtiesības ir viens no līgumtiesību veidiem, ieņemot stabilu vietu citu civiltiesību apakšnozaru vidū. Apdrošināšanas līgums tiek noslēgts ar mērķi aizsargāt savas vai citu personu finansiālās intereses. Šis ir juridiski sevišķs civiltiesisks līgums, kura noslēgšanas, spēkā esības, izpildes un izbeigšanas aspektiem ir izvirzīta virkne likumisko un līgumisko priekšnosacījumu. Grāmatā ir analizēti Latvijas, ārvalstu un starptautisko institūciju normatīvie akti un tiesu prakse par apdrošināšanas līgumtiesību jautājumiem.

Jautājumā par apdrošināšanas līguma pirmsākumiem pētnieku domas dalās: vienos literatūras avotos norādīts, ka apdrošināšanas ideja ir radusies jau

antīkajā pasaulē¹, citos – ka apdrošināšanas ideju par uzkrājuma veidošanu paudis Bībeles Vecajā Derībā minētais Jāzeps Ēģiptes faraonam, vēl citos – ka apdrošināšana radīta 14. gadsimtā Itālijā, kad jūrniecības un tirdzniecības nozarē radās nepieciešamība izstrādāt modernus finansiālās aizsardzības mehānismus.² Ja apdrošināšanas pirmsākumos bija iespējams apdrošināt mantu, tad laika gaitā apdrošināšana kā komercdarbības veids attīstījās, vadoties no sabiedrības pieprasījuma. Radās aizvien jauni apdrošināšanas veidi – nelaimes gadījumu, veselības, civiltiesiskās atbildības, kredītu risku apdrošināšana. Attīstība notika ne tikai apdrošināšanas veidu ziņā, bet arī viena apdrošināšanas veida, it īpaši civiltiesiskās atbildības ietvaros. Latvijā kopš 90. gadiem ar likumu tika noteikti aizvien jauni obligātās civiltiesiskās atbildības (turpmāk – OCTA) apdrošināšanas veidi. Ja 1991. gadā nebija nevienas profesijas vai darbības veida, kurā būtu obligāti jāapdrošina sava civiltiesiskā atbildība, tad 2023. gadā tādu ir ap 30 (skat. 1. pielikumu).³

Apdrošināšanas kā komercdarbības un apdrošināšanas kā tiesību apakšnozares attīstību ietekmē vairāki faktori – normatīvie akti, komercdarbības stabilitāte valstī un reģionā, ārvalstu apdrošinātāju un ārvalstu normatīvā regulējuma piemēri, pārnacionālo un starptautisko organizāciju prasības, sabiedriskais pieprasījums, nodokļu politika u.c. Likumdevējam ir iespējams normatīvajā līmenī noteikt apdrošināšanas, to vidū obligātās apdrošināšanas, veidus un apdrošinājuma summas apmēru. Latvijā populārākais civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas veids ir sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku OCTA apdrošināšana.⁴ Globalizācijas ietekmē ir jāreķinās ar to valstu normatīvajiem aktiem un praksi, ar kurām notiek sadarbība. Piemēram, attīstīto pasaules valstu uzņēmumiem ir pieņemts apdrošināt savu valdes un padomes locekļu civiltiesisko atbildību, ņemot vērā augsto tiesvedību risku, kuros valdes un padomes locekļi tiek vainoti zaudējumu nodarīšanā uzņēmumiem savas neprofesionālās darbības vai arī ļaunprātīgas rīcības dēļ.⁵

---

¹ Mantrovs V. *Apdrošināšanas tiesības*. – Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 2018, 23. lpp.

² Birds J. *Modern Insurance Law*. – London: Sweet & Maxwell, 3rd edition, 1993, 1 p.

³ Par civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas Latvijā attīstību plašāk izklāstīts 1.1.6. apakšnodalā.

⁴ Latvijas Apdrošinātāju asociācijas apkopotie tirgus dati par 2022. gadu. Pieejami: <https://www.laa.lv/dati/>

⁵ Allianz Global Corporate & Specialty. *D&O Insurance Insights. Management liability today: What executives need to know*. 2016. gada novembris, 4. lpp. Pieejams: <https://www.agcs.allianz.com/news-and-insights/reports/d-o-insurance-insights.html>; How to determine whether to insure directors and officers. 2010. gada 15. decembris. Pieejams: <https://www.inc.com/guides/2010/12/how-to-determine-whether-to-insure-directors-and-officers.html>

Tāpēc starptautiskas sadarbības gadījumos arī no citās valstīs reģistrētajām sabiedrībām tiek sagaidīts, ka valdes un padomes locekļu civiltiesiskā atbildība tiek apdrošināta. Tāpat Eiropas Savienības (turpmāk – ES) institūcijās pieņemtie normatīvie akti ietekmē apdrošināšanas līgumtiesību jomu. Savukārt sabiedriskā pieprasījuma ietekme uz apdrošināšanas attīstību var izpausties *post factum* kā personu neapmierinātība pēc konkrēta notikuma. Piemēram, pēc Talsu traģēdijas, kas notika 1997. gada 28. jūnijā, pirmo reizi tika izteikts viedoklis,⁶ ka nepieciešams apdrošināt masu pasākumu rīkotāju civiltiesisko atbildību, kā rezultātā tika pieņemts īpašs normatīvais regulējums.⁷ Arī nodokļu politika ir vērā ņemams stimulators, kas ietekmē apdrošināšanas attīstību gan pozitīvā, gan negatīvā nozīmē. 2002. gada 1. janvārī, kad stājās spēkā grozījumi likumā “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” un 8. pants tika papildināts ar piekto daļu par to, ka iedzīvotāju ienākuma nodokli var samazināt par summu, kāda izlietota par veselības, nelaiemes gadījumu vai dzīvības apdrošināšanas prēmijas samaksu,⁸ šajos trīs apdrošināšanas veidos pieauga noslēgto līgumu skaits.⁹

Civilizētā sabiedrībā nepieciešama apdrošināšanas aizsardzība¹⁰ – apdrošinātāja sniegtā garantija izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību, iestājoties apdrošināšanas gadījumam. Apdrošināšana rada vienu no finansiālās aizsardzības iespējām.¹¹ Nelaiemes gadījumu un dzīvības apdrošināšanas līgumus noslēdz ar mērķi nodrošināt mantiniekiem vai labuma guvējiem naudas līdzekļus apdrošinātā nāves gadījumā. Savukārt uzkrājošās dzīvības apdrošināšanas līgumtiesisko attiecību pamatā ir vēlme ilgtermiņā uzkrāt naudas līdzekļus un, pienākot apdrošināšanas līgumā noteiktajam termiņam, saņemt uzkrājumu kopā ar

---

⁶ Kukuškina N. OCTA kā Eiropas novērtējums cilvēka veselības un dzīvības "cenai". 31.10.2007. Pieejams: <http://blogi.nozare.lv/aigarsmilts/2007/10/31/octa-ka-eiropas-novertejums-cilveka-veselibas-un-dzivibas-%E2%80%99Ecenai%E2%80%9D/>

⁷ Publisku izklaides un svētku pasākumu drošības likums: pieņemts 2005. gada 16. jūnijā (spēkā no 20.07.2006.). *Latvijas Vēstnesis*, 06.07.2005., Nr. 104 (3262); Noteikumi par publiska pasākuma organizatora civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu: Ministru kabineta 2007. gada 8. maija noteikumi Nr. 298. *Latvijas Vēstnesis*, 11.05.2007., Nr. 76 (3652).

⁸ Grozījumi likumā "Par iedzīvotāju ienākumu nodokli": likums pieņemts 2001. gada 22. novembrī (spēkā no 01.01.2002.). *Latvijas Vēstnesis*, 07.12.2001., Nr. 178 (2565).

⁹ Statistika dati par apdrošināšanas tirgu. Iegūti 03.05.2017. no <http://www.fktk.lv/lv/statistika/apdrosinasana/ceturksna-parskati.html>

¹⁰ Гинзбург А. И. (2006) *Страхование* (2-е изд). СПб.: Питер, с. 10.

¹¹ Churchill C., ed. *Protecting the poor: A microinsurance compendium*. – Geneva: International Labour Organization, 2006. p. 1.

pielīgtajiem procentiem. Apdrošināšanas atlīdzības saņemšanai ir izvirzīta virkne likumisko un līgumisko priekšnosacījumu, kuru iestāšanās nosaka personas iespējas saņemt apdrošināšanas atlīdzību katrā konkrētajā gadījumā. Savukārt, lai atzītu apdrošinātāja tiesības neizmaksāt apdrošināšanas atlīdzību, ir jānoskaidro apdrošināšanas noteikumu attiecīgu punktu saturs un jēga, kā arī jāizanalizē zaudējumu radījušo notikumu iemesli un jānoskaidro, vai zaudējumi ir radušies apdrošinātā riska rezultātā, atklājot, kāds ir zaudējumu rašanās tiešais cēlonis.¹²

Apdrošināšanas līgumtiesību normām jābūt taisnīgām, samērīgām, saprātīgām un tuvinātām citu ES dalībvalstu praksei. Mūsdienu sabiedrībā, it īpaši ES, kur pastāv cilvēku, preču, pakalpojumu un kapitāla aprites brīvība, ir svarīgi, lai arī apdrošināšanas līgumtiesību normatīvais regulējums būtu idejiski un teorētiski savstarpēji tuvināts. Apdrošināšanas līgumtiesību normatīvais regulējums ES dalībvalstīs joprojām atšķiras.¹³ Pārāk lielas atšķirības apdrošināšanas līgumtiesībās apgrūtina ES vienotā tirgus faktisku realizāciju, rada neērtības līdzējiem. Tā kā ES dalībvalstu normatīvie akti, kas regulē apdrošināšanas līgumu, ir daudzējādā ziņā līdzīgi,¹⁴ bet noteikti nav vienādi,¹⁵ tad arī katras dalībvalsts nākamajiem likumu grozījumiem būtu jābūt vērstiem uz vēl lielāku normatīvo aktu tuvināšanu, tā rezultātā sekmējot nacionālo valstu rezidentu ērtības un atšķirību dēļ radušos strīdu mazināšanu.¹⁶

---

¹² AT Civillietu departamenta 2016. gada 13. oktobra spriedums lietā Nr. C30758212, SKC-311/2016, 9.2. punkts. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi>

¹³ Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2003. gada 17. jūlija Atzinums par Eiropas apdrošināšanas līgumu, 1.1. punkts. 2005/C 157/01. OV C 157, 28.06.2005. 1. lpp.

¹⁴ Heiss H. Towards a European Insurance Contract Law: Restatement – Common Frame of Reference – Optional Instrument. Pieejams: www.docstoc.com/docs/39373636/Heiss---Towards-a-European-Insurance-Contract-Law, p. 1.

¹⁵ Final Report of the Commission Expert Group on European Insurance Contract Law. 2014. p. 6. Pieejams: https://commission.europa.eu/system/files/2020-10/final_report_en.pdf

¹⁶ Par Eiropas Apdrošināšanas līgumtiesību principiem plašāk izklāstīts 1.3. apakšnodaļā.